

I arbeid / Back to work

- et samarbeidsprosjekt med
Innovation and Scientific Research
Union "S+" International Centre
"Women and Management"
Murmansk

Av
Marit Aure
Kvinneuniversitetet Nord
2007

”I arbeid/ Back to Work”

1 Om prosjektet

1.1 Partnere

”Education, Innovation and Scientific Research Union “S+” International Centre “Women and Management”, Murmansk, ved prosjektleder Olga Buch
Kvinneuniversitetet Nord, Nordfold, ved prosjektleder Marit Aure.

1.2 Bakgrunn

Kvinneuniversitetet Nord fikk i samarbeid med prosjektpartner, den ikke-kommersielle organisasjonen ”Education, Innovation and Scientific Research Union “S+” International Centre “Women and Management” tilsagn om finansiering av prosjektet ”I arbeid”/ ”Back to work” fra Barentssekretariatet i brev av 07.03.07 (prosjektnr. 732002) og fra Utenriksdepartementet i brev av 01.10.07 (prosjektnr. 3075042).

1.3 Målsetting

Prosjektets hensikt er å bidra til bærekraftig utvikling i Barentsregionen gjennom å øke unge kvinners deltakelse i arbeids- og næringsliv. Dette skal oppnås gjennom å kartlegge årsaker til unge kvinners arbeidsledighet, arrangere møter og legge til rette for erfaringsutveksling mellom etater og institusjoner i Murmansk. Vi skal også utvikle og avholde kurs i Murmansk og i Steigen, Norge for unge, russiske arbeidsledige kvinner i Murmansk. Videre skal resultater formidles til media og ved utarbeiding av hjemmeside og annet hensiktsmessig trykt materiell.

1.4 Redegjørelse for samarbeidet og milepæler i arbeidet.

Planlegging av prosjektet, basert på e-post, ble startet straks tilsagnet fra Barentssekretariatet var mottatt. Arbeid - og oppgaver ble diskutert og fordelt, budsjettjusteringer og opplegg for videre arbeid ble avklart. Tidspunkt for planleggingsmøte så vel som kurs ble bestemt. Norsk prosjektleder kom med innspill og synspunkter på planer og opplegg for kartlegging, innhold i kurs og rekrutteringsprosess, og bidro til å overholde prosjektets tidsplan. Videre planlegging og konkret samarbeid foregikk i perioden 21.05.- 25.05.07 da norsk prosjektleder besøkte Murmansk. Vi besøkte også Barentssekretariatets russiske kontor og leder Alexey V. Filin ved denne anledning, og fikk nyttige innspill fra han på prosjektets gjennomføring.

I interne arbeidsmøter ble erfaringer fra andre/ tidligere prosjekt integrert i prosjektet. Blant annet ønsket begge parter å følge opp arbeidet gjennom kontakt med kvinnene via møter og internett etter at kurset var avholdt, og bidra til å danne en ”klubb” eller nettverk. Konkrete avklaringer og diskusjon om tilnæringsmåter, opplegg og innhold i kurset var også viktig ved dette besøket. Norsk prosjektleder fikk gjennomslag for en prosessorientert tilnærming, og inkludering av konkrete oppgaver og forpliktelser for deltakerne i kurset. Fokus på sammenheng og oppfølging underveis i kurset var også viktig. Russisk part fikk gjennomslag for kursets hovedstruktur, og faglig innhold i forhold til den russiske konteksten.

2. Innhold og gjennom føring

2.1 Kartlegging og erfaringsutveksling

Russisk partner begynte kartleggingen av årsaker til arbeidsledighet og ønsket å gjennomføre dette som en survey-undersøkelse. Alle som var innom et arbeidskontor på et visst tidspunkt fikk utdelt et spørreskjema. Da dette var et større arbeid enn planlagt i utgangspunktet, ønsket russisk prosjektpartner å øke sin egenandel i dette arbeidet, pga verdien av en slik undersøkelse. (se vedlegg, finnes også på russisk i en mer omfattende versjon)

Erfaringsutvekslingen foregikk i stor grad i samarbeid med Murmansk bys arbeidskontor ved avdelingsleder Elena Sklyarova, og ansatte ved det regionale arbeidskontoret. Videre har leder Marina Nesterova og Elena Dorofeeva, psykolog og Zilya Malisheva koordinator ved SOS Childrens' Placement Support Center, en utdannings- og trenings institusjon for voksne kvinner med barn, bidratt i utveksling av informasjon om årsaker til arbeidsledighet. Russisk og norsk prosjektpartner avholdt møter med erfaringsutveksling som tema med disse etater og organisasjoner da norsk prosjektleder var i Murmansk.

2.2 Rekruttering av deltakere

De samme etater og institusjoner har også vært sentrale i arbeidet med å rekruttere deltakere til kurset. Videre har russisk samarbeidspartner benyttet egne nettverk og kontakter i rekrutteringsarbeidet. Interesserte kvinner har fylt ut et søknads/ registreringsskjema (se vedlegg). 23.-24. mai ble 11 kvinner intervjuet av russisk og norsk partner. Også disse intervjuene bidro med kunnskap om arbeidsledige kvinners situasjon. Uken etter ble ytterligere 14 kvinner intervjuet. De fleste ble tilbudt plass på kurset. På grunn av sykdom, barns sykdom, at en fikk jobb i perioden, samt at en kvinne meldte at hun ikke var interessert, var det totale antallet kvinner som møtte opp første kursdag 18. (se vedlagte deltakerliste). Dette er vi fornøyd med.

2.2.1 Årsaker til arbeidsledighet blant deltakerne

- Blant de som har barn opplever flere at de blir bedt om å slutte i arbeidet når graviditeten blir kjent. Kvinnene opplever at det er et problem å komme inn på arbeidsmarkedet igjen etter svangerskap og omsorgsarbeid/ permisjon. Det er altså behov for å sikre kvinners reproduktive rettigheter på arbeidsmarkedet.
- Relativt mange opplever at de etter at de har begynt å arbeide i en bedrift får kjennskap til at arbeidet ikke er registrert. De slutter derfor umiddelbart eller etter en stund pga problemer med arbeidsgiver og ønske om å ha et registrert arbeid. Kvinnene opplever problemer som skyldes strukturelle og legale problemer på arbeidsmarkedet. Kvinnene har behov for kunnskap om rettigheter etc i arbeidslivet, og hvor de kan henvende seg ved denne type problemer.
- En rekke svært unge kvinner 21-24 år med høyere utdanning erfarer at de har vanskelig for å få innpass på det legale arbeidsmarkedet fordi de mangler praksis.
- Langvarig arbeidsledige marginaliseres
- Noen kvinner har urealistiske forventninger, lite kunnskap til arbeidsmarkedet, uavklarte forventninger, manglende nettverk og manglende kjennskap til mekanismer i arbeidsmarkedet.

2.3 Gjennomføring av kurs del 1, i Russland.

Kurset ble gjennomført i møterom på Hotel Poliarnie Zori i Murmansk 05.- 10. juni 2007. På grunn av høytidsdag /fridager og for at norsk prosjektleder skulle få delta på mest mulig av kurset, ble kursprogrammet intensivert og avholdt i løpet av kortere tid enn først planlagt. Kursets lengde og innhold er likevel ment å tilsvare 9 arbeidsdager for de arbeidsledige kvinnene. (se program). Anonym og kort uformell evaluering etter kursets første dag viste at deltakerne var svært fornøyde med innhold så vel som organisering av dagen. Tilbakemeldinger i løpet av kurset viser også at kvinnene finner kurset nyttig. De legger særlig vekt på kombinasjonen av forelesninger om hvordan arbeidsmarkedet fungerer, forelesning om betydning av kjønn på arbeidsmarkedet, konkret gruppearbeid og diskusjoner med de andre deltakerne. Videre satte de pris på systematisk og konkret individuelt arbeid med avklaring av mål, kartlegging av kompetanse og utarbeiding av strategier for å komme fra nå-situasjon til ønsket situasjon. Videre har møtene med entreprenører og bedriftsledere virket inspirerende. Kvinnenes gjensidige nytte av hverandre i oppbygging av egne nettverk ser også ut til å styrke dem. En ytterligere evaluering ble gjennomført i slutten av kurset.

I løpet av norsk prosjektleders opphold i Murmansk har også arbeidet med planlegging av del 2 av kurset, en ukes seminar ved Kvinneuniversitetet Nord i Steigen, Norge, blitt ført videre.

2.4 Gjennomføring av kurs del 2 ved Kvinneuniversitetet Nord, Norge

Kurset foregikk i perioden 21.-28.09.07. 15 deltakere kom med fly fra Murmansk til Tromsø, og reiste deretter med buss til Steigen. Vi var fremme i Steigen ved midnatt. Det var en lang tur, men deltakerne fikk også sett store deler av Troms og Nordland, og mange av dem var svært fornøyd med det. Denne reisemåten viste seg å bli både rimelig økonomisk og relativt komfortabel.

Programmet i Steigen inkluderte

- presentasjon av resultatene fra undersøkelsen i Russland
- arbeid med avklaring og personlig plan for å komme ”i arbeid”
- seminarer med fokus på betydning av kjønn og selvutvikling,
- presentasjon av kvinner i ressursbaserte næringer i nordområdene
- besøk og omvisning hos en rekke entreprenører, inkludert lokalsamfunnsentreprenørskap basert på dugnad,
- omvisning og møter om satsing på entreprenørskap på videregående skole
- besøk av kvinnelige entreprenører og presentasjoner av deres strategier
- omvisning i Steigens største kvinnearbeidsplass; kommunens omsorgssenter
- besøk på Batteri Dietl og informasjon om de russiske krigsfangenes erfaringer i Steigen. (se program).
- møte med en gruppe deltakere på et lokalt NAV avklaringskurs og prosjektleder Rose-Mari Moen (KUN). De utvekslet erfaringer med disse.
- Besøk hos den internasjonale bedriften Mainstream/Cermaq, en av verdens største for-produsenter og aktører i oppdrettsnæringa. (se program)

Øvrig erfaringsutveksling og evaluering ble foretatt kontinuerlig for å tilpasse opplegg og organisering etter deltakernes behov.

3. Resultat

3.1 Resultat og måloppnåelse

- Prosjektet har kartlagt årsaker til unge kvinners arbeidsledighet i Murmansk-området
- Det er arrangert møter og lagt til rette for erfaringsutveksling mellom etater og institusjoner i Murmansk.
- Vi har utviklet og avholdt kurs i Murmansk og i Steigen for unge, russiske arbeidsledige kvinner fra Murmansk.
- Prosjektleder i Russland har fått økt faglig nettverk også i Russland, ved gjennom prosjektet å bli kjent med kvinne- og kjønnsforsker Natalia Koukarenko fra Arkhangelsk som er KUNs samarbeidspartner i andre prosjekter.
- 18 prosjektdeltakere har fått økt erfaring med russisk-norsk samarbeid. For de fleste av disse var dette en helt ny og positiv erfaring.
- Deltakerne har økt sin mulighet for deltakelse i arbeids- og næringsliv ved å få avklart sine mål om hva de vil med hensyn til utdanning og jobb, lagt en forpliktende plan og presentert den for de andre om hvordan de skal fortsette sitt arbeid med å komme i arbeid, fått noen nye verktøy for videre arbeid med planer og strategier.
- Deltakerne har fått økt motivasjon og pågangsmot gjennom økt sosialt og profesjonelt nettverk.
- Deltakerne har fått mulighet og tilgang på verktøy i forhold til personlig og individuell utvikling.
- Deltakerne har fått økt kunnskap om arbeidsmarkedet i Murmansk, om arbeidsmarkedets funksjoner generelt, og om betydningen av kjønn i arbeidsmarkedet.
- Kursdeltakerne har svært positive tilbakemeldinger på kurset og prosessen det har satt i gang for dem selv, og var selv opptatt av å organisere videre oppfølging.
- 2 uker etter kursets slutt, har et par kvinner fått jobb.
- De andre følger opp de planene de lagde for videre jobbsøking. Dette inkluderer at de har tatt kontakt med arbeidsgivere, funnet frem til når kurs eller utdanning starter, hva det koster, prosedyrer for påmelding etc. De fleste har økt sin jobbsøkningsaktivitet. (se russisk prosjektpartners oppsummering).
- Erfaringer og resultater er formidlet til media i begge land.

4. Evaluering

Den 26.09.07 avholdt prosjektpartnerne et møte for å evaluere og diskutere videre samarbeid. Kort oppsummert inkluderte dette:

- dato for første oppfølgingsmøte i Murmansk 12.oktober i Socium + lokaler
- lage e-postbasert ”klubb” /nettverksorganisasjon
- ferdigstilling av evalueringsskjema som deltakerne får på hjemreisen
- de russiske partnerne uttrykte behov for mer arbeid mht forståelse av kjønn/kjønnteori og kjønn i arbeidsliv og samfunn i Russland
- erfaring for at planleggingsarbeidet må være enda mer konkret og eksplisitt
- behov for på forhånd å diskutere hva som skal kuttes ved manglende finansiering
- forbedringer i kurset
 - o første del av kurset i Norge for å få en likestillingsplattform for deltakerne? Eller dele kursdagene på 1.møte i Russland, så Norge og så Russland til slutt
 - o Mer tid til å diskutere inntrykk fra entreprenørbesøk og omvisinger
 - o Kunne brukt flere organisasjoner i rekrutteringsarbeidet
 - o Inkludere oppfølging/ klubb i prosjektplanene fra begynnelsen
 - o Fordel å kjøre kurset enten vår eller høst, ikke som nå når det kom før og etter sommerferien
 - o Behov for å budsjettere med noen begrensede midler til barnevakt slik at enslige mødre med lite nettverk ikke blir forhindret fra å delta
- Felles ønske om å gjennomføre et nytt liknende prosjekt ut fra erfaringene fra dette. Planer for arbeidsdeling mht utarbeidelse av prosjekt/søknader
- ideer for videre / annet samarbeid
- Inkludere noe mer midler til kostnader til barnepass og lignende.
- Russisk partner vektlegger behov for mer detaljert og konkret budsjettering, særlig fordi de opplever at kostnadene i Russland endres fort.

5. Formidling til media

Det ble sendt ut invitasjon til pressekonferanse og utarbeidet pressemelding ved oppstart av kurset i Murmansk (se vedlegg). Det ble også inngått avtaler med Tv-selskap og aviser. De kom likevel ikke til pressekonferanse, men har senere skrevet om prosjektet (se vedlegg).

I Norge ble det utarbeidet og sendt ut pressemelding med bilder fra oppstart av kurset (se vedlegg). Videre ble det sendt ut pressemelding ved oppstart av kurset i Steigen. Prosjektleder ble intervjuet av Radio Nord Salten 21.09.07 og dette ble sendt flere ganger. Videre var det oppslag i norske og russiske aviser (se vedlegg). Prosjektet er også presenter på <http://splus.murman.ru/backtowork/> og www.kun.nl.no

Kvinneuniversitetet Nord og ”Education, Innovation and Scientific Research Union “S+” International Centre “Women and Management” takker for støtten til prosjektet.

Vedlegg:

- vedlegg 1 (1s) - Application form
- vedlegg 2 (1s) - Deltakerliste
- vedlegg 3 (4s) - Program Russland og Norge
- vedlegg 4 (11s) - Survey skjema og resultat
- vedlegg 5 (4s) - Pressemelding, norsk, kopi av noen avisoppslag